

Fonaments de Geografia

Codi: 106751
Crèdits: 6

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
2504604 Ciències Ambientals	FB	1	1

Professor/a de contacte

Nom: David Saurí Pujol

Correu electrònic: david.sauri@uab.cat

Idiomes dels grups

Podeu accedir-hi des d'aquest [enllaç](#). Per consultar l'idioma us caldrà introduir el CODI de l'assignatura. Tingueu en compte que la informació és provisional fins a 30 de novembre de 2023.

Equip docent

Nuria Valdovinos Perdices

Santiago Gorostiza Langa

Prerequisits

CAP

Objectius

L'objectiu bàsic d'aquesta assignatura és proporcionar a l'alumnat un coneixement adequat de les principals eines i conceptes formulats des de la Geografia per a l'estudi de les relacions entre les societats humanes i els seus entorns no humans. Val a dir que la Geografia opta per estudiar aquestes relacions a diferents escales territorials, des de la global fins la local i cerca molt especialment destacar les influències mútues entre natura i societat humana que produeixen la diversitat d'ambients que avui podem trobar al planeta.

Dins d'aquest marc general que detallarem a la primera sessió del curs, a l'assignatura ens interessarem per tres grans conceptes que ajuden a explicar les dinàmiques socials però també naturals dominants al planeta. En primer lloc, s'abordarà el concepte de geopolítica o les relacions entre poder (principalment polític) i territori per explicar alguns dels conflictes territorials més importants del món d'avui amb derivada ambiental: En segon lloc s'abordaran les principals dimensions físiques i socials del món global, amb una atenció prioritària al procés de globalització, relacionat no només amb l'activitat econòmica o política sinó també amb la cultural. En tercer lloc., es parlarà del desenvolupament, creixement en les seves diferents variants i de la seva relació amb el medi ambient, particularment en termes de límits. El segon bloc de l'assignatura es centra en un conjunt de grans temes i sectors productius abordats des d'una perspectiva geogràfica, com ara la població humana, les migracions, l'agricultura i la producció d'aliments, l'energia i la indústria, el turisme i les ciutats. Finalment, el darrer bloc del curs consistirà en veure que pot aportar la geografia al coneixement propositiu de

cinc grans reptes ambientals claus pel futur de la vida a la Terra, com són l'aigua, la biodiversitat, la contaminació, el canvi climàtic i els desastres naturals.

Les classes teòriques es combinaran amb pràctiques a realitzar a l'aula que reflecteixin els grans temes tractats. L'objectiu és que l'estudiantat participi de manera activa a les classes i en els diferents debats amb l'objectiu de guanyar capacitat de raonament des d'una perspectiva crítica i informada.

Resultats d'aprenentatge

- CM07 (Competència) Treballar amb autonomia en la resolució de problemes i casos pràctics mediambientals bàsics en l'àmbit de la geografia.
- CM08 (Competència) Transmetre adequadament a un públic general la informació geogràfica bàsica associada a un problema mediambiental.
- KM12 (Coneixement) Identificar les relacions bàsiques entre els principis i els fonaments de la geografia i els processos mediambientals.
- KM13 (Coneixement) Identificar les dimensions geogràfiques principals del món global.
- KM14 (Coneixement) Reconèixer la influència de les activitats i del comportament humà en el medi, així com els processos geogràfics en l'entorn mediambiental.
- KM15 (Coneixement) Identificar les principals dinàmiques demogràfiques, agràries, industrials i les característiques urbanes a escala mundial.
- SM13 (Habilitat) Recollir i analitzar adequadament dades i observacions geogràfiques relatives a agricultura, energia, indústria i serveis.
- SM14 (Habilitat) Extreure la informació geogràfica rellevant de memòries i projectes relacionats amb la temàtica ambiental.
- SM15 (Habilitat) Utilitzar de forma segura i eficaç informació i material de l'àmbit de la geografia relacionats amb el medi ambient a l'aula i al camp.
- SM16 (Habilitat) Expressar-se fent servir el llenguatge adequat a la informació geogràfica fonamental.

Continguts

El programa s'estructura en tre grans blocs:

1. Introducció a la Geografia com disciplina entre les ciències naturals i les ciències socials: Geopolítica, Globalització i Desenvolupament
2. Grans eixos temàtics de la Geografia: Població, Agricultura i Alimentació; Energia i Indústria, Turisme, Ciutats
3. Aproximació als grans reptes ambientals globals desde la Geografia: Aigua, Biodiversitat, Contaminació, Canvi Climàtic i Desastres Naturals

Metodologia

Classes teòriques

El professorat realitzarà una exposició dels principals conceptes i propostes teòriques en cada unitat d'estudi, així mateix s'explicaran casos concrets que exemplifiquin els diferents conceptes estudiats. En la mesura del possible, es fomentaran debats i discussió sobre els temes tractats.

Pràctiques d'aula

Les pràctiques d'aula consistiran en un conjunt d'exercicis en grups de treball destinats a aprofundir en les qüestions tractades a les classes teòriques. Aquests exercicis inclouran, entre altres, discussions sobre lectures obligatòries, visionat, comentari i debat sobre material audiovisual i elaboració de material gràfic amb l'ús d'eines informàtiques bàsiques tipus Microsoft Office

Tutories

El procés d'aprenentatge i adquisició de competències serà supervisat pel professorat a través de tutories individuals i/o de grup. El professorat de l'assignatura estarà a disposició dels alumnes per a resoldre els dubtes i seguir l'evolució de l'esmentat procés d'aprenentatge i adquisició de competències de l'alumna

Campus Virtual de l'assignatura

Tota la informació gràfica utilitzada pel professor en les classes teòriques i pràctiques així com els diferents materials elaborats pels estudiants estaran disponibles al Campus Virtual. A més el campus virtual serà l'espai que vehicularà la informació relacionada amb l'organització de l'assignatura.

Es reservaran 15 minuts d'una classe, dins del calendari establert pel centre/titulació, per a la complementació per part de l'alumnat de les enquestes d'avaluació de l'actuació del professorat i d'avaluació de l'assignatura.

Nota: es reservaran 15 minuts d'una classe, dins del calendari establert pel centre/titulació, per a la complementació per part de l'alumnat de les enquestes d'avaluació de l'actuació del professorat i d'avaluació de l'assignatura/mòdul.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Classes pràctiques	12	0,48	CM07, CM08, SM13, SM14, SM15, SM16
Classes teòriques	38	1,52	KM12, KM13, KM14, KM15, SM16
Tipus: Supervisades			
Tutoríes	12	0,48	KM12, KM13, KM14, KM15, SM16
Tipus: Autònomes			
Estudi	55	2,2	CM07, KM12, KM13, KM14, KM15, SM14, SM16
Informes sobre pràctiques d'aula	23	0,92	CM08, KM12, SM13, SM14, SM15, SM16

Avaluació

Avaluació continuada

L'alumnat ha de demostrar el seu progrés fent diverses activitats d'avaluació. Aquestes activitats apareixen detallades a la taula del final d'aquesta secció de la Guia Docent.

La nota final serà la mitjana ponderada de les parts que conformen les activitats d'avaluació descrites al final d'aquesta part de la guia docent

Revisió

En el moment de lliurar la qualificació final prèvia a l'acta, el/la docent comunicarà per escrit una data i hora de revisió. La revisió de les diverses activitats d'avaluació s'acordarà entre la professora o el professor i l'alumnat.

Recuperació

Podrà accedir a la recuperació qui s'hagi presentat a activitats el pes de les quals equivalgui a un 66,6% (dos terços) o més de la qualificació final i que hagi tret una qualificació mitjana ponderada de 3 o més.

En el moment de lliurar la qualificació final prèvia a l'acta de l'assignatura, la professora o el professor comunicarà per escrit el procediment de recuperació.

Es pot proposar una activitat de recuperació per a cada activitat suspesa o no presentada o es poden agrupar diverses activitats en una de sola. En cap cas la recuperació pot consistir en una única activitat d'avaluació final equivalent al 100% de la qualificació.

Consideració de "no avaluable"

S'assignarà un "no avaluable" quan les evidències d'avaluació que hagi aportat l'alumne/a equivalguin a un màxim d'una quartapart de la qualificació total de l'assignatura.

Irregularitats en les activitats d'avaluació

En cas d'irregularitat (plagi, còpia, suplantació d'identitat, etc.) en una activitat d'avaluació, la qualificació d'aquesta activitat d'avaluació serà 0. En cas que es produeixin irregularitats en diverses activitats d'avaluació, la qualificació final de l'assignatura serà 0. S'exclouen de la recuperació les activitats d'avaluació en què s'hagin produït irregularitats (com ara plagi, còpia, suplantació d'identitat).

Activitats avaluable

Dos examens parcials (40% de la nota final cadascun)

Entrega d'Informes de pràctiques en grup (20% de la nota final)

La mitjana ponderada es calcularà en funció dels percentatges anteriors

Pel que fa als exàmens parcials cal treure una nota de "3" o més en cadascun per a fer la mitjana ponderada entre tots dos

Avaluació única

Aquesta assignatura preveu l'avaluació única en els termes establerts per la normativa acadèmica de la UAB i els criteris d'avaluació de la Facultat de Ciències. L'estudiant ha de presentar la sol·licitud electrònica dins el calendari establert per la Facultat i enviar-ne una còpia a la persona responsable de l'assignatura perquè en tingui constància.

L'avaluació única es farà en un sol dia de la setmana 16 o 17 del semestre. La Gestió Acadèmica publicarà la data i hora a la web de la Facultat.

El dia de l'avaluació única el professorat sol·licitarà la identificació de l'alumnat, que haurà de presentar un document d'identitat vàlid amb fotografia recent (carnet d'estudiant, DNI o passaport).

Activitats d'avaluació única

La qualificació final de l'assignatura s'establirà d'acord amb els següents percentatges:

- Examen primera part (40% de la nota)
- Examen segona part (40% de la nota)
- Examen de respostes múltiples (20% de la nota)

Els processos de revisió de les qualificacions i de recuperació de l'assignatura són els mateixos que s'apliquen a l'avaluació continuada. Vegeu-los més amunt en aquesta guia docent.

Activitats d'avaluació continuada

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Examen parcial 1	40%	2	0,08	KM12, KM13, KM14, KM15, SM13
Examen parcial 2	40%	2	0,08	KM12, KM13, KM14, KM15, SM13
Informes de pràctiques d'aula	20%	6	0,24	CM07, CM08, SM13, SM14, SM15, SM16

Bibliografia

ALISA, G. d' ET AL (eds) (2015) Decrecimiento. Vocabulario para una nueva era, Barcelona, Icaria

.

DAVIS, Mike (2007), Planeta de Ciudades Miseria. Madrid, Foca

DOODS, K. (2019), Geopolitics. A Very Short Introduction. Oxford: Oxford University Press

DORRELL, D. ; HENDERSON, J. ; LINDLEY, T.; AND CONNOR, G. (2019), Introduction to Human Geography (2nd Edition). Geological Sciences and Geography Open Textbooks. 2.

<https://oer.galileo.usg.edu/geo-textbooks/2> (llibre en accés obert)

HARARI, Y.N. (2018). 21 lliçons per al segle XXI, Barcelona: Edicions 62.

LIVI BACCI, M. (2002), Historia mínima de la población mundial, Barcelona, Ariel..

MARSHALL, T. (2021), Prisioneros de la Geografía. Madrid: Península

MCNEILL, J.R. (2003, original anglès 2000), Algo nuevo bajo el sol. Historia medioambiental en el siglo XX, Madrid, Alianza.

MONTAGUT, X.; DOGLIOTTI, F. (2006), Alimentos globalizados. Soberanía alimentaria y comercio justo, Barcelona, Icaria.

MOORE, J. (ED) (2016) Anthropocene or Capitalocene?. Oaklans, Cal: PM Press

MOORE LAPPÉ, F. et al (2005), Doce mitos sobre el hambre, Barcelona, Icaria.

MURPHY, A. (2018), Geografía. Madrid: Alianza Editorial

MURRAY, W.E. (2006) Geographies of Globalization, Londres, Routledge.

NOGUÉ, J.; ROMERO, J. (eds), Las otras geografías, València, Tirant lo Blanch.

PAJARES, M. (2023), Bla-bla-bla. El Mito del Capitalismo Ecológico. Barcelona, El Rayo Verde

PATEL, R. (2008, original anglès 2007), Obesos y famélicos. El impactode la globalización en el sistemaalimentario mundial, Barcelona, Los libros del Lince.

REBORATTI, C. (1999). Ambiente y Sociedad, Barcelona: Ariel

ROMERO, J. (coord.) (2004), Geografía humana: procesos e incertidumbres en un mundo globalizado, Barcelona, Ariel.

SACHS, J. (2007, orig. Inglés 2005), El fin de la pobreza, Barcelona, Debolsillo.

SHORT, J.R. (2017) Human Geography. A Short Introduction. Oxford: Oxford University Press

SOLANA, m. (coord) (2016) Espacios globales y lugares próximos. Setenta conceptos para entender la organización territorial del capitalismo global, Barcelona, Icaria.

STIGLITZ, J.E. (2007, orig. Inglés 2002), El malestar en la globalización, Barcelona, Punto de Lectura.

TAIBO, C. (2022), El Decrecimiento explicado con sencillez. Madrid: Libros La Catarata

TAYLOR, P.J.; FLINT, C. (2002, 2ª edición), Geografía política. (Economía mundo, estado-nación y localidad), Madrid, Trama Editorial.

Programari

El programari necessari per al curs és el paquet office o similar